

Het gezin van Sjang van Thoor (43 jaar) van de Slek bracht de Kerstdagen van 1944, in erbarmelijke omstandigheden, door in een (kippen)stal te Maria Hoop terwijl Moeder Mèrieke Maassen(42) al vrij ver zwanger was.

Dit was de boerderij van het gezin van Sjang van Thoor
Slekkerstraat 41

Het begon in november 1944:

Er kwam bevel dat de mensen van de Slek moesten evacueren naar Posterholt. Dat gold ook voor het gezin van Sjang van Thoor. Maar aangezien hij vanuit de laatste oogst nog twee mijten met haver en tarwe moest verwerken, heeft hij niet direct aan deze oproep gevolg gegeven.

Aangezien Sjang nogal een vlotte “babbelaar” was werd dit in eerste instantie ook gedoogd. Maar helaas is met de uitgestelde evacuatie niet het beoogde doel bereikt, het werd te gevaarlijk op zijn boerderij, i.v.m. de hevige oorlogsfight tussen Lilbosch en Susteren, en er moest toch geëvacueerd worden.

Het gezin bestond toen uit vader en moeder, 8 jongens van één tot 14 jaar en één meisje van 15 jaar. Tant Mriëke was hoogzwanger en nummer tien is kort na de bevrijding in maart 1945 geboren, daarna hebben ze in 1947 nog één zoon gekregen, Toon, en het elftal was compleet.

De oudste zoon, Harie, toen 14 jaar, vertelde het relaas van de tocht naar hun evacuatie adres en hun verblijf aldaar gedurende 13 weken.

De veestapel was, door vordering door de Duitsers teruggebracht tot één paard en twee koeien. Het paard werd voor de kar gespannen waar al het mogelijke opgeladen werd, o.a., vlees van twee varkens, die door Ome Lei Maassen waren geslacht, zeven zakken erwten, want Pap verbouwde veel erwten en verder alle mogelijke en onmogelijke huisraad.

Harie en zijn broer Jan moesten achter de kar aanhobbelen met de twee koeien die ze aan een touw meevoerden. Pap en Mam, die hoogzwanger was, op de bok en de overige kinderen zo goed en zo kwaad als het ging tussen de attributen op de kar.

Het ging richting Maria Hoop waar Pap onderdak geregeld had bij de familie Pijls, tegenwoordig Horsmans. Onderdak was eigenlijk geen goed woord want de huisvesting werd een kippenstal. Deze was wel ontdaan van de kippen en enigszins opgeruimd, maar daar was ook alles mee gezegd. De fitnesses zullen we niet vermelden deze waren erbarmelijk, de

slaapgelegenheid b,v, werd gemaakt van balen stro met daarop juten zakken voor Pap en Mam, die zwanger was en de 9 kinderen.

Omstandigheden:

Doordat de hygiëne ver zoek was werden ze al na een paar dagen geconfronteerd met hoofdluis en geweldige jeuk en uitslag over het hele lichaam. Mam probeerde het leed van de hoofdluis zoveel mogelijk te verzachten door veelvuldig de luizenkam te hanteren.

Nadat zij in Posterholt in het klooster c.q. ziekenbarak was opgenomen werd dit werk door de oudste kinderen overgenomen.

Het was ook nog een heel strenge winter en de kou was soms niet te harden, want “centrale verwarming” was er niet. Eten was er wel voldoende maar zeer monotoon, in ieder geval elke dag erwtensoep. Voor een brood moest men te voet naar Maria Hoop enkele kilometers van Pijls vandaan, dat gebeurde te voet en ook nog onder vrij gevaarlijke omstandigheden. Hiervoor moest een bon worden ingeleverd. De laatste dagen voor de bevrijding werden in een bunker doorgebracht, dat was bijna niet te harden en Harie stelt dat het nog steeds onbegrijpelijk is dat er niemand van de kinderen gestorven is, door de erbarmelijke leefomstandigheden.

“Uitstapje” van Pap (Sjang) naar Lilbosch en confrontatie met de Wehrmacht

Sjang van Thoor

Aangezien Pap nogal een ondernemend iemand was ging hij tijdens de evacuatie een keer naar Lilbosch toe om te kijken of er niks te halen viel, b.v. een koetje. Hij had altijd veel contact gehad met Lilbosch omdat hij daar in de omgeving land had liggen.

Vol goede moed ging hij richting klooster, door de Kastanjelaan en aan het einde van deze laan werd hij echter al geconfronteerd met schildwachten, maar deze kwam hij met zijn vlotte “babbel” nog voorbij. Hij werd verwezen naar het gebouw van het College. Toen hij de deur openmaakte en naar binnen keek werd het hem al zwaar te moede van de praal en de sfeer die er hing. Dit was zijn eerste confrontatie met de echte Wehrmacht die inmiddels op Lilbosch een commandopost had ingericht.

Hij ging maar een trap omhoog en ontmoette al enkele militairen, volgens hem hoog in rang als je de uniformen en onderscheidingen zag.

Toen hij op een verdieping de moed had om maar eens op een deur te kloppen en naar binnen te gaan sloeg hem de schrik in de benen. De officieren die er zaten dachten ze een verschijning kregen en de hoogst aanwezige in rang brulde: “Was macht der Kerl hier”. Pap deed in zo goed mogelijk Duits zijn verhaal maar kreeg geen enkele begrip alleen werd geschreeuwd “ Verhaften Sie den Kerl und erschiessen ihn”. Gelukkig dat dit meer een intimidatie was dan werkelijkheid, want toen hij zijn excuses had aangeboden en richting de uitgang ging werd hij niet meer teruggefloten. Onder begeleiding werd hij tot voorbij de

schildwachten gebracht en het laatste wat hij hoorde was: “Lassen Sie sich hier nie wieder sehen”. Zonder op- of om te kijken is hij de Kastanjelaan uitgegaan en was blij toen hij buiten het schootsveld van de schildwachten was.

Anekdote van voor de evacuatie:

Bij een voorval voor de evacuatie had hij door zijn manier van optreden, die toch wel indruk maakte, meer resultaat bij enkele jonge Duitse militairen die zijn paard wilden vorderen.

Het was een zondagmiddag en twee jeugdige Duitsers, waarschijnlijk leden van de Hitler Jugend, klopten aan de deur, nadat ze al een blik in de paardenstal hadden geworpen.

Maar, aangezien het paard, dat nog een veulen van vier maanden had, de oren in de nek legde en zij toch wel begrepen wat dit betekende, moest Pap erbij komen.

Hij nam er zijn gemak van en zei dat hij eerst de soep wilde eten. Dit werd gedoogd en gaf hem moed, want hij vroeg ook naar een schriftelijke verklaring van vordering. Zij hadden iets op een papiertje gekrabbeld waarvan Pap in de gaten had dat dit zelf gemaakt was.

Hij pakte een van de twee bij zijn schouder en zei:” Kommen Sie mit nach dem Ortskommandant, der wohnt hier nebenan “, van hun bravoure bleef toen niet veel meer over en ze maakten nog de opmerking: “Sie hören von Uns” en gingen er met de staart tussen de benen vandoor, zonder paard.

Terug in de kippenstal:

Toen Pap terug kwam van Lilbosch was hij nogal teleurgesteld maar ook blij dat hij het er levend vanaf gebracht had. Hij was wel nog gaan kijken hoe het met de haver mijt was, maar daar was niets meer van over, alles was “geklauwd”.

In de tijd van de evacuatie werd ook incidenteel een bezoek gebracht aan het ouderlijk huis op de Sleek. Dit was in gebruik genomen door de Duitsers en van de schuur was een slachtplaats gemaakt. Daarbij werkten ook mannen van de Sleek die daartoe gedwongen werden door de Nazi's.

Een van de ergste dingen die de boeren in die periode gebeurde was dat het vee, dat door de Nazi's gevorderd werd, ook nog door de boeren zelf naar de door deze bende aangewezen plek moest worden gebracht. B.v. over de Rijksweg richting Roermond was een rij van honderden meters.

De bevrijding:

Deze periode die dertien weken heeft geduurd heeft een indruk achtergelaten alsof het jaren was. Maar uiteindelijk kwam toch de bevrijding. Wij zagen op een morgen (22 januari 1945) tanks met Canadezen over de Annendaalderweg (De Heuvel) rijden en wij renden daar naar toe door de velden. Het was een hele euforie. Vlak bij de weg werden we wel nog geconfronteerd met een dode jonge Duitse soldaat, die op een brancard lag, met door de pijn verwrongen gezicht en wiens hele buik was opgescheurd. Op de vlucht hadden de Duitsers hem moeten achterlaten. Dit beeld zie je vaker nog wel terug en dan weet je ook dat hij misschien deze verschrikkelijke oorlog niet gewild heeft en ook een vader en moeder had.

Na de bevrijding volgende de zaken zich snel op Huiswaarts met het hele hebben en houden en aan de wederopbouw beginnen en dat was bij onze familie geen theorie, want al vrij snel werd het 10^e kind geboren, gezond en wel. Als jezelf kinderen krijgt besef je pas wat je moeder heeft doorstaan.

Zoals in de aanhef al vermeld is, werd het elftal compleet gemaakt door de geboorte van de jongste zoon Toon in 1948.

Uit het bovenstaande moge duidelijk worden wat een afschuwelijke impact de tweede wereldoorlog heeft gehad.

Dit moeten we dan ook nooit vergeten en doorvertellen aan de jeugd en hopelijk wordt daar lering uit getrokken, niet alleen voor het eigen gebied maar voor de hele wereld.

Met dank aan Harie van Thoor de oudste zoon die, in goed overleg met de familie, dit verhaal heeft verteld.

©:www.pejjerlandj.nl

Hingen, 30 april 2014

René Rutten